

Corona doorkruist West-Vlaamse hoogconjunctuur

Sabine Traen & Frederic Sack, POM West-Vlaanderen, afdeling Data, Studie en Advies

De groeiende onzekerheid over de wereldwijde verspreiding van COVID-19 en het onduidelijke effect van de tijdelijke maatregelen die in België half maart 2020 werden ingevoerd om het virus in te dijken, spelen de economie duidelijk parten.

In West-Vlaanderen was er in maart 2020 voor het eerst sinds jaren opnieuw een toename op jaarbasis van het totale aantal werklozen. Bij het consumenten- en producentenvertrouwen zijn er voor de meeste indicatoren nog geen cijfers voor maart 2020, waardoor de gevolgen van de coronacrisis nog niet zichtbaar zijn. Bij het consumentenvertrouwen evolueerde enkel de omzet in de kleinhandel steevast gunstig in 2019. Het producentenvertrouwen zat nog in de lift: bij de starters, investeringen en omzet was er een constante gunstige evolutie. Vanaf september 2019 leek de neerwaartse trend van de afgevlakte synthetische conjunctuurcurve afgeremd te worden (zie figuur 1). Door de coronacrisis kende de brutowaarde in maart 2020 een sterke daling. We kunnen jammer genoeg met bijna 100% zekerheid zeggen dat we ook de komende maanden nog sterke afnames van de brutowaarden zullen zien, waardoor de afgevlakte curve opnieuw neerwaarts gericht zal zijn.

Hieronder vatten we nog even samen hoe de diverse indicatoren evolueerden.

Arbeidsmarktindicatoren

Voor het eerst sinds november 2014 was er in West-Vlaanderen in maart 2020 opnieuw een toename op jaarbasis van het aantal werklozen¹, zowel bij mannen als bij vrouwen. De toename is het gevolg van de uitbraak van COVID-19 en de maatregelen die volgden om het virus in te dijken. Zo werden de contracten van uitzendkrachten stopgezet. Dit zorgde voor een toename van het aantal niet-werkende werkzoekenden. Het aantal **jeugdwerklozen** nam in West-Vlaanderen al toe sinds oktober 2019. Het contingent aan werkloze **50-plussers viel** in het eerste kwartaal van 2020 (-2,6%) nog steeds terug. De sterke daling van het aantal **uitgeschreven oudere werklozen** zette zich voort in januari en februari 2020. De steeds strenger wordende voorwaarden voor oudere werklozen om zich als werkzoekende te laten uitschrijven zonder het recht op

een uitkering te verliezen, speelt hierbij een rol.

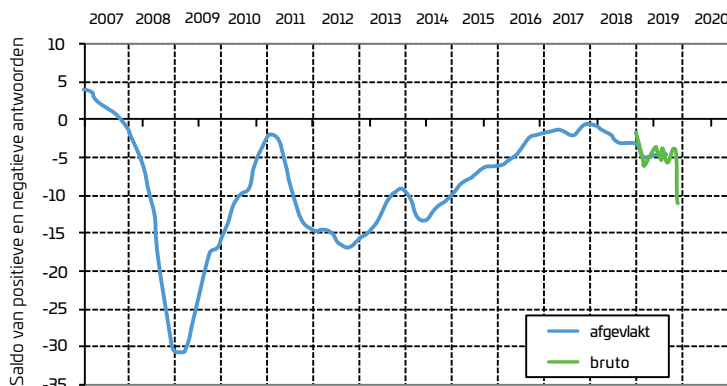
Vanaf maart 2020 verwachten we echter een sterke toename van de **tijdelijke werkloosheid** als gevolg van de maatregelen tegen de verspreiding van COVID-19. Omdat heel wat bedrijven en handelszaken hun activiteiten moesten stopzetten of beperken en COVID-19 als overmacht wordt beschouwd, heeft de overheid de procedures voor het invoeren van tijdelijke werkloosheid sterk vereenvoudigd, zowel voor werkgevers als werknemers.

In januari 2020 werden in West-Vlaanderen op jaarbasis 11,3% meer **vacatures** ontvangen, maar in februari en vooral maart kalfde dat volume af met respectievelijk 6,5% en 27,2%. Hierdoor daalde het aantal ontvangen vacatures (incl. COVID-19-vacatures) in het eerste kwartaal van 2020 met 7,1% op jaarbasis.

Producentenvertrouwen

In 2019 telde West-Vlaanderen **8,6% meer starters** dan in 2018. Ook in januari 2020 werden op jaarbasis meer starters (+8,6%) geregistreerd. West-Vlaanderen telde in 2019 13,5% meer stopzettingen van **handelszaken** dan in 2018. De afdeling Data, Studie en Advies van POM West-Vlaanderen maakte in april 2020 een oefening waarin het **overlevingspercentage** van starters sinds januari 2019 werd berekend. Hieruit blijkt voor West-Vlaanderen dat het overlevingspercentage van starters in januari en februari 2020 iets hoger ligt dan in 2019. Voor maart 2020 zien we het omgekeerde en ligt het

Figuur 1. Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen

Bron: NBB, verwerking, POM West-Vlaanderen

¹ De term werklozen in deze synthese duidt op de groep van de niet-werkende werkzoekenden. De tijdelijke werklozen zijn niet vervat in deze cijfers.

overlevingspercentage iets lager dan in maart 2019.

In heel 2019 gingen in West-Vlaanderen 5,8% meer ondernemingen **failliet** dan in 2018. In de eerste twee maanden van 2020 zette deze trend zich verder met toenames van respectievelijk 8,3% en 26,7% op jaarbasis. Als gevolg van sterke toenames op jaarbasis in de eerste twee kwartalen van 2019 lag het aantal **verloren jobs** door faillissementen in heel 2019 ruim dubbel zo hoog (+116,1%) als in 2018.

In 2019 realiseerden de ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen **5,2% meer omzet** dan in 2018. De ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen **investeerden** in 2019 **6,9% meer** dan in 2018. Ook de omzet in de West-Vlaamse kleinhandel evolueerde gunstig in 2019. De gevolgen van de COVID-19-crisis zullen echter ook in deze statistieken zichtbaar worden vanaf het eerste kwartaal van 2020. Heel wat ondernemingen moesten immers verplicht de deuren sluiten en

leden hierdoor omzetverlies. Verder verwachten de **Nationale Bank van België (NBB)** en het **Federaal Planbureau (FPB)** dat heel wat bedrijven door de crisis hun investeringsplannen zullen moeten herzien.

Consumentenvertrouwen

In 2019 werden in West-Vlaanderen **19,9% minder nieuwbouwwoningen** vergund dan in 2018. De **renovatiemarkt** daarentegen zat vorig jaar wel in de lift met 8,4% meer vergunningen. Of COVID-19 ook een invloed zal hebben op het aantal vergunningsaanvragen en bijgevolg de activiteit in de bouw, is op dit moment moeilijk in te schatten. Uit een enquête van de **Confederatie Bouw** blijkt alvast dat 39% van de bouwbedrijven het aantal opdrachten zeer sterk zag dalen en dat er bij 33% een zware terugval was sinds midden maart. Dat terwijl de orderboeken tot vlak voor het uitbreken van de crisis voor zes maanden gevuld waren.

In januari 2020 werden in West-Vlaanderen op jaarbasis meer **nieuwe personenwagens** ingeschreven dan in januari 2019, maar in februari en vooral maart 2020 was er een neerwaartse trend. Hierdoor werden in het eerste kwartaal van 2020 11,1% minder nieuwe personenwagens ingeschreven dan in het eerste kwartaal van 2019.

De diamant van West-Vlaanderen (**zie figuur 2**) toont de evolutie van de verschillende indicatoren voor gans 2019 ten opzichte van 2018.

Over heel 2019 evolueerden zes van de dertien sociaaleconomische indicatoren in de diamant gunstig: werkloosheid, omzet, omzet kleinhandel, investeringen, vergunde renovatiewoningen en starters.

Figuur 2. Evolutie van de sociaaleconomische indicatoren in West-Vlaanderen in 2019 ten opzichte van 2018

